

Sygn. akt I ACa 818/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 maja 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Walentyna Łukomska-Drzymala
Sędzia:	SA Elżbieta Patrykiewicz
Sędzia:	SA Jerzy Nawrocki (spr.)
Protokolant	sekr. sądowy Agnieszka Pawlikowska

po rozpoznaniu w dniu 18 maja 2017 r. w Lublinie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

przeciwko W. C.

o wydanie rzeczy

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 19 kwietnia 2016 r., sygn. akt IX GC 402/14

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego W. C. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

(...)

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2016 r. Sąd Okręgowy w Lublinie IX Wydział Gospodarczy po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2016 r. sprawy z powództwa (...) Spółki z o.o. w W. przeciwko W. C. o wydanie rzeczy utrzymał w mocy wyrok zaoczny wydany przez ten Sąd w dniu 18 grudnia 2014 r.

W pozwie z dnia 18 lipca 2014r. powód - (...) spółka z o.o. w W. żądał nakazania pozwanemu W. C. wydania powodowi pojazdów:

a) M. (...) typ (...) (...) o numerze rejestracyjnym (...) (umowa leasingu nr (...)) o przybliżonej wartości rynkowej 40000 zł netto;

b) M. (...) typ(...) (...) o numerze rejestracyjnym (...) (umowa leasingu nr (...)) o przybliżonej wartości rynkowej 55.000 zł netto;

c) M. (...) typ (...) (...) o numerze rejestracyjnym (...) (umowa leasingu nr (...)) o przybliżonej wartości rynkowej 55.000 zł netto;

oraz o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów procesu.

Sąd Okręgowy wydał w dniu 18 grudnia 2014r. wyrok zaoczny.

Pozwany wniósł sprzeciw, w którym wnosił o uchylenie wyroku zaocznego i oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu.

Pozwany podniósł, że nie zgadza się z wyliczeniem wartości pojazdów. Według pozwanego jego zadłużenie z tytułu spłat leasingowych, a jednocześnie określające przedmiot sporu jest znacznie mniejsze. W przypadku samochodów:

- M. (...) typ (...) (...) o numerze rejestracyjnym (...) zaległość z tytułu spłat wynosi 3.000 zł,

- M. (...) typ (...) (...) o numerze rejestracyjnym (...) zaległość z tytułu spłat wynosi 8.680 zł ,

- M. (...) typ (...) (...) o numerze rejestracyjnym (...) zaległość z tytułu spłat wynosi 7820 zł. Pozwany zarzucił, że poniósł znacznie wyższe kwoty spłat niż to uwzględnił powód.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje.

Pomiędzy powodem jako finansującym a pozwanym jako korzystającym zostały zawarte trzy umowy leasingu operacyjnego.

Na podstawie umowy nr (...) z dnia (...) powód wydał pozwanemu (...) (...) (...) o nr rejestracyjnym (...) (wniosek leasingowy k. 13, pokwitowanie wydania pojazdu k. 14).

Na podstawie umowy Nr (...) powód wydał pozwanemu (...) (...) (...) o nr rejestracyjnym (...) (wniosek leasingowy k. 15, pokwitowanie wydania pojazdu k. 16).

Na podstawie umowy Nr (...) powód wydał pozwanemu (...) (...) (...) o nr rejestracyjnym (...) (wniosek leasingowy k.17, pokwitowania wydania pojazdu k. 18).

Okoliczności związane z zawarciem umów, ich treść oraz fakt wydania pojazdów w ich wykonaniu przez leasingodawcę nie były kwestionowane przez pozwanego leasingobiorcę.

Z (...) o.w.u.f.o. wynika możliwość wypowiedzenia umowy w trybie natychmiastowym przez leasingodawcę m.in. w przypadku gdy leasingobiorca zalega ze spłatą co najmniej jednej miesięcznej opłaty leasingowej lub popadł w zwłokę przekraczającą trzydzieści dni ze spełnieniem jakiegokolwiek innego świadczenia na rzecz leasingodawcy i pomimo upływu dodatkowego terminu wyznaczonego pisemnie przez leasingodawcę nie dokonuje tej płatności lub nie dokonał zapłaty wartości końcowej w terminie i na zasadach określonych w(...)

Po wypowiedzeniu umowy zgodnie z (...) o.w.u.f.o. leasingobiorca ma obowiązek w wyznaczonym terminie odstawić pojazd w oznaczone przez leasingodawcę miejsce lub jeżeli to nie jest możliwe do najbliższego dealera współpracującego z leasingodawcą (o.w.u.f.o. k. 19-24).

Pozwany w sprzeciwie przyznał fakt swojego zadłużenia wobec powoda z tytułu nieuregulowanych rat leasingowych. Podniósł zarzut zawyżenia wyliczenia zaległości odnosząc się do wskazanej przez powoda wartości pojazdów, wpływających na określenie wartości sporu [sprawa o wydanie]. Zgłoszony zarzut wynika z nieporozumienia bowiem

wskazane w żądaniu kwoty określają szacunkową wartość pojazdów objętych żądaniem wydania dla celów oznaczenia wartości przedmiotu sporu i nie są tożsame ze stanem zadłużenia powoda z tytułu niespłaconych rat leasingowych.

W związku z zaległościami pozwanego w zapłacie należności z tytułu umowy leasingowej nr (...), oświadczeniem złożonym w piśmie z dnia 5 czerwca 2013r. powód wypowiedział przedmiotową umowę i wezwał pozwanego do zwrotu pojazdu do wskazanego w piśmie dealera w nieprzekraczającym terminie do dnia 12 czerwca 2013r. Jednocześnie zawarł informację, że warunkiem reaktywacji umowy i odstąpienia od windykacji jest spłata całej należności przeterminowanej, a oprócz niej spłata kosztów wynikających z usługi windykacyjnej oraz opłaty od reaktywacji. Dodatkowo wskazał, że istnieje możliwość anulowania wypowiedzenia w przypadku skontaktowania się leasingobiorcy z dealerem i uregulowania wszystkich zaległości płatniczych wraz z odsetkami w terminie podanym w piśmie (wypowiedzenie k. 25). Pismo zostało doręczone pozwanemu w dniu 11 czerwca 2013r. (zwrotne potwierdzenie odbioru k. 26).

Analogiczne oświadczenia o wypowiedzeniu umów leasingowych nr (...) złożył powód w piśmie z dnia 20 listopada 2011r. zakreślając do dnia 28 listopada 2011r. nieprzekraczalny termin zwrotu pojazdu do wskazanego dealera (wypowiedzenie umów k.28). Pismo zostało odebrane przez pozwanego w dniu 25 listopada 2013r. (k. 28,29).

Niesporny jest między stronami fakt, że pozwany nie zwrócił samochodów przekazanych mu przez leasingodawcę w wykonaniu powyższych umów leasingowych i po wypowiedzeniu tych umów w dalszym ciągu użytkował pojazdy będące w jego posiadaniu. Próba windykacji pojazdów przeprowadzona przez komórkę wewnątrzorganizacyjną powoda - Departament Windykacji nie przyniosła rezultatu, gdyż pozwany odmówił zwrotu pojazdów. W wyniku zaistniałej sytuacji powód złożył do Prokuratury Rejonowej w R.zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przez W. C. (raport k.31). Postanowieniem z dnia 15 maja 2014r. Prokurator Rejonowy umorzył śledztwo prowadzone w sprawie przywłaszczenia mienia powierzonego W. C. w postaci przedmiotowych samochodów dostawczych na szkodę powoda wobec niestwierdzenia, że czyn zawiera znamiona czynu zabronionego. W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że przesłuchany w charakterze świadka W. C. zeznał, że przyczyną niewywiązywania się z płatności rat leasingowych były problemy finansowe spowodowane drastycznym spadkiem obrotów w związku z rozwiązaniem umowy dostawy pieczywa przez właściciela sieci (...). Przyczyną odmowy zwrócenia przedmiotowych pojazdów jest to, że pozwany spłacił je w znacznej części i zabranie ich byłoby rażąco niesprawiedliwe, a nadto wiązałoby się ze znacznymi stratami finansowymi (postanowienie k. 32-39).

W niniejszej sprawie pozwany nie kwestionował faktu posiadania zaległości płatniczych z wyżej omawianych umów i niewydzania pojazdów po rozwiązaniu umowy.

Sąd Okręgowy wskazał, że przez umowę leasingu finansujący zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, nabyć rzecz od oznaczonego zbywcy na warunkach określonych w tej umowie i oddać tę rzecz korzystającemu do używania albo używania i pobierania pożytków przez czas oznaczony, a korzystający zobowiązuje się zapłacić finansującemu w uzgodnionych ratach wynagrodzenie pieniężne, równe co najmniej cenie lub wynagrodzeniu z tytułu nabycia rzeczy przez finansującego [art. 709 1 k.c.].

Sąd wskazał, że w umowie leasingu nie dochodzi do przeniesienia prawa własności rzeczy na leasingobiorcę, a w konsekwencji leasingobiorca ma tylko uprawnienie do używania rzeczy, nie ma zaś uprawnień właściciela, tj. uprawnień do pełnego korzystania z rzeczy oraz prawa rozporządzania nią. Właścicielem rzeczy w czasie wykonywania umowy pozostaje leasingodawca.

W świetle ustalonych okoliczności, z których wynika niesporny fakt zalegania przez pozwanego nie tylko z płatnością jednej miesięcznej opłaty leasingowej lecz trwale zaprzestanie regulowania opłat, powód korzystając z przysługującego mu uprawnienia z (...) o.w.u.f.o. oraz na podstawie regulacji art. 709¹³ k.c. w sposób skuteczny wypowiedział łączące go z pozwanym umowy leasingu.

Zgodnie z (...) o.w.u.f.o. po wypowiedzeniu umowy leasingobiorca zobowiązany jest do niezwłocznego zwrotu przedmiotu leasingu w oznaczone przez leasingodawcę miejsce. Omawiany zapis umowy znajduje uzasadnienie w

treści uregulowania art. 709¹⁵ k.c., który stanowi, że w razie wypowiedzenia przez finansującego umowy leasingu na skutek okoliczności, za które korzystający ponosi odpowiedzialność, finansujący może żądać od korzystającego natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszonych o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i rozwiązania umowy leasingu.

Sąd uznał, że żądanie powoda nie stanowi nadużycia prawa podmiotowego. Fakt, że pozwany jako leasingobiorca zapłacił znaczną część opłat leasingowych nie jest wystarczający dla uwzględnienia zarzutu nadużycia prawa powoda do żądania wydania. Przedmiot leasingu, stanowi zawsze własność leasingodawcy.

Po wypowiedzeniu umowy leasingu przez leasingodawcę, umowa przestała obowiązywać, a pozwany utracił prawo do władania samochodami i powinien je zwrócić właścicielowi. Pozwanemu nie przysługuje aktualnie żadne skuteczne względem właściciela prawo do władania samochodami. Bezpodstawne jest więc oczekiwanie przez pozwanego aby powód jako właściciel zrzekł się prawa dysponowania pojazdami.

Z tych względów Sąd na podstawie art. 347 kpc [w uzasadnieniu błędnie wpisał art. 24 7kpc, co stanowiło oczywistą omyłkę] utrzymał w całości w mocy wyrok zaoczny i na podstawie art. 98 k.p.c. zasądził na rzecz powoda koszty procesu, na które złożyły się opłata od pozwu w kwocie 7500 zł.

Apelację od tego wyroku wniósł pozwany zaskarżając wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie przepisów prawa materialnego polegające na naruszeniu art. 709¹³ § 2 k.c. poprzez powołanie się na ten przepis w niniejszej sprawie pomimo braku spełnienia przesłanek jego zastosowania.

Ponadto zarzucał naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy poprzez błędną ocenę dowodów i uznanie, iż wypowiedzenie umów leasingu przez powoda było skuteczne, a tym samym naruszenie art. 233 k.p.c.

Nadto zarzucał błąd w ustaleniach faktycznych poprzez uznanie, iż wypowiedzenie umów leasingu było skuteczne wobec braku należytego wezwania pozwanego.

Pozwany wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa względnie o przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia sądowi I instancji oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania wg norm przepisanych i rozpoznanie sprawy również pod nieobecność stron.

Powód wnosił o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów procesu.

Apelacja nie jest uzasadniona pomimo zasadności zarzutów w niej podniesionych.

Zgodnie z art. 709¹³ § 2 kc warunkiem skutecznego wypowiedzenia umowy leasingu w sytuacji gdy korzystający z przedmiotu leasingu dopuszcza się zwłoki z zapłatą co najmniej jednej raty, jest wyznaczenie na piśmie przez leasingodawcę korzystającemu odpowiedniego dodatkowego terminu do zapłacenia zaległości, z zagrożeniem, że w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu leasingodawca będzie mógł wypowiedzieć umowę leasingu ze skutkiem natychmiastowym. Postanowienia umowne mniej korzystne dla korzystającego są nieważne.

Zatem skuteczność wypowiedzenia umowy przez powoda była zależna od tego czy powód wyznaczył pozwanemu na piśmie dodatkowy termin do uiszczenia zaległości wynikających z umowy. Skutecznie mógł dokonać wypowiedzenia umowy jedynie po upływie tego dodatkowego terminu.

Tymczasem w aktach sprawy brak jest dowodu na okoliczność doręczenia takiego pisma pozwanemu. Jedyne dokumenty, na które powoływał się powód uzasadniając wypowiedzenie umowy były oświadczeniami o wypowiedzeniu umowy leasingu w trybie natychmiastowym [k. 25 i 28 akt]. Twierdzenia strony powodowej zawarte w odpowiedzi na apelację, że powód wyznaczał pozwanemu na piśmie wielokrotnie termin na spłatę zaległości, są gołosłowne gdyż nie zostały poparte żadnymi dowodami. Także z dołączonego do odpowiedzi na apelację pisma

zatytułowanego „ostateczne wezwanie do zapłaty” z dnia 22 maja 2013r. [k.213] nie wynika, aby powód wyznaczył pozwanemu dodatkowy termin do uiszczenia zaległych opłat i zagroził odstąpieniem od umowy leasingu, w wypadku ich nieuiszczenia.

W tej sytuacji uznać należało, że powód nie wypowiedział skutecznie umów leasingu. W konsekwencji brak było podstaw do uwzględnienia żądania powoda wydania samochodów stanowiących przedmiot leasingu w okresie obowiązywania umów.

Niemniej jednak aktualnie żądanie zgłaszane przez powoda wydania mu przez pozwanego pojazdów jest uzasadnione gdyż każda z umów leasingu wygasła wskutek upływu terminu, na który została zawarta.

Każda umowa została zawarta na okres 36 miesięcy Pierwsza umowa została zawarta 23 listopada 2009r. , druga umowa została zawarta 22 grudnia 2011r., a trzecia 5 stycznia 2012r. [k. 13, 15, 17]. Zatem w dacie wyrokowania przez Sąd Okręgowy – 19 kwietnia 2016r. wszystkie trzy umowy wygasły, a pozwany był zobowiązany do wydania pojazdów powodowi, zgodnie z warunkami umowy.

Pozwany zaś nie wykazał aby przysługiwało mu jakiegokolwiek prawo do zatrzymania pojazdów, bądź używania ich po wygaśnięciu umowy leasingu wbrew woli leasingodawcy. Niezależnie od zasadności żądania wydania pojazdów na podstawie postanowień umów, które wiązały strony, powód ma prawo żądać wydania pojazdów przez pozwanego na podstawie art. 222 § 1 kc. Jako właściciel pojazdów.

Z tych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację pozwanego jako bezzasadną i na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc i na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych [Dz.U. 2015. 1804] zasądził od pozwanego na rzecz powoda koszty zastępstwa prawnego poniesione przez pozwanego przed sądem odwoławczym.